

CSONGRÁD MEGYEI
KÖNYVTÁRELLÁTÁSI
SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

SOMOGYI KÁROLY
VÁROSI ÉS MEGYEI KÖNYVTÁR
SZEGED

Beszámoló a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár
által nyújtott 2021. évi szolgáltatásról

Csanytelek Községi Önkormányzat
6647 Csanytelek, Volentér János tér 2.
Erhard Gyula
polgármester úr

Tárgy: szakmai tájékoztató
Szeged, 2022. május 12.
Ea.: Jurkoviczné Kálmán Margit
Iktató szám:

Szakmai tájékoztató

(39/2013. EMMI rendelet 7. § (5) bekezdése alapján)

**A Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár a Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszer (KSZR) által nyújtott 2021. évi szolgáltatásáról
Csanytelek Község Önkormányzatának**

A törvényi előírások figyelembevételével (1997. évi CXL. törvény és a 39/2013. EMMI rendelet) és Csongrád-Csanád megyén belül a szolgáltatási rendszerhez csatlakozó községi önkormányzatokkal kötött „Megállapodás könyvtárellátási szolgáltatás nyújtására” szerződésben leírtak alapján a kistélepülési könyvtárellátás terén **2021-ben** könyvtárunk a következő feladatok megvalósítására helyezte a hangsúlyt:

- A szolgáltatóhelyek új dokumentumokkal (könyv, időszaki kiadvány) való ellátása (az új dokumentumok beszerzése, könyvtári használatra való előkészítése, feldolgozása, negyedévenkénti kiszállítása a szolgáltatóhelyekre)
- A beszerzett dokumentumok állományba vétele, nyilvántartása, feltárása az elektronikus katalógusban (OPAC-ban), az állományadatoknak más integrált rendszerből (HUNTEKA, Szirén) a Corvinába való átkonvertálása
- A települési könyvtári állományok tartalmilag avult, és fölöslegessé vált könyveinek leválogatása
- Könyvtárközi kölcsönzés keretében az egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése, közvetítése
- Korszerű technikai eszközök beszerzése, belső környezet kialakítása, bútorok vásárlása
- Községi szolgáltatások, könyvtári, kulturális rendezvények szervezése
- Továbbképzési alkalmak biztosítása a szolgáltatóhelyek munkatársainak
- Szakmai tanácsadás – személyesen, telefonos, e-mail formában a szolgáltatóhelyek munkatársainak
- A Somogyi-könyvtár honlapján a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer híreinek közzététele
- A szolgáltatóhelyek egységes arculatának fenntartása
- A Délmagyarország napilapban 2021-ben a településekről megjelenő helyi írárok digitalizálása, és a honlapunkon való közzététele
- Könyvtári statisztikai adatszolgáltatás

Dokumentumszolgáltatás

Könyvek

A szolgáltatóhely könyvtári állományának vásárlással történő gyarapítását a szolgáltatást biztosító helyi kolléga közreműködésével végeztük 2021-ben is. Negyedévente kiküldött ajánlólistából választhatott könyveket a könyvtáros.

A *csanyteleki* könyvtári szolgáltatóhely 2021-ben **247 db** könyvvel gyarapodott, melyből 242 db új könyv, és 5 db ajándék kötet volt. Az idei gyarapodás néhány kötetrel kevesebb, mint az előző évi, ami a könyvek árának növekedésével magyarázható. A Somogyi-könyvtár a szegedi Lira Könyvesbolttal való szerződési együttműködése alapján jelentős árengedménnyel (átlagban 38% kedvezménnyel) jut hozzá az újonnan megjelent kiadványokhoz. Ennek ellenére évről évre kevesebb dokumentumot tudunk vásárolni a támogatásra kapott keretösszegeből. A 2021. december 31-i állapot szerint a *csanyteleki* könyvtár állománya: **8142 db** dokumentum összesen.

Folyóiratok

2021-ben intézményünk a következő folyóiratokat fizette elő a szolgáltatóhelynek:

Bors, 168 Óra, Amiről az Orvos..., BBC History, Családi Lap, Délmagyarország (megyei kiadás), Dörmögő Dömötör, Heti Világgazdaság, Interpress Magazin, Kiskegyed, Kiskegyed Konyhája, Kiskegyed Otthona, Lakáskultúra, Magyar Konyha, Marie Claire, National Geographic Magyarország, Nők Lapja, Ötlet Mozaik, Praktika, Story, Szép Házak

A 2021-es normatív támogatásból a helyi könyvtáros kollégával egyeztetve 2022-re a következő folyóiratokat rendeltük meg a *csanyteleki* lakosok számára:

BBC History, Délmagyarország (megyei kiadás), Dörmögő Dömötör, Interpress Magazin, Kiskegyed, Kiskegyed Konyhája, Kiskegyed Otthona, Lakáskultúra, Praktika, Story

Az olvasói igényeket és az anyagi lehetőségeket figyelembe véve 2022-re lényegesen kevesebb folyóiratot tudtunk előfizetni az időszak kiadványok árának drasztikus emelkedése miatt.

Könyvtárközi kölcsönzés

Az egyéni olvasói dokumentumigények teljesítésére elsősorban az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer megyei könyvtárközi szolgáltatását kell igénybe venni. Ez a szolgáltatásunk biztosít lehetőséget a település lakóinak, hogy könnyen és gyorsan hozzájussanak azokhoz a könyvekhez is, amelyek nem találhatók meg a helyi könyvtár állományában.

A *csanyteleki* szolgáltatóhely **48 alkalommal** kért könyvtárközi kölcsönzéssel könyveket, és ez a kéreesszám magasban a megyei átlag fölött van. A járványhelyzet ellenére sem csökkent az olvasók érdeklődése ez iránt a szolgáltatás iránt, és ezt a lehetőséget a *csanyteleki* kolléga maximálisan kihasználta. A Somogyi-könyvtár továbbra is átvállalja a dokumentumok visszaküldésének postaköltségét a kérő könyvtárártól Csongrád-Csanád megye területén.

Állománymenedzsment

Állományellenőrzés, állománygondozás, kivonás

A könyvtári szolgáltatás alapját képező gyűjtemény nagyságának és összetételének elsősorban a helyi lakosság igényeihez kell igazodnia. Ezeket a munkálatokat az állományellenőrzés (leltár) alkalmával végezzük el, melynek rendjét az erre vonatkozó érvényes jogszabály határozza meg. 2021-ben *Csanyteleken* **363 db** tartalmában elavult, vagy fizikailag megrongálódott könyvet vontunk ki az állományból.

A könyvtári szolgáltatás biztosítása – Olvasószolgálat

2021-ben a koronavírus okozta járványhelyzet miatt országosan négy hónapig zárva voltak a könyvtárak. A *csanyteleki* könyvtár is mindössze 159 napon keresztül volt nyitva. Ez a helyzet a látogatottsági és a forgalmi adatokra is hatással volt. (Az Összefoglalás fejezetben térünk ki erre bővebben.)

Számítógépes szolgáltatás

A 2021-ben vásárlás útján állományba került könyvek a Corvina integrált rendszerben, a külön létrehozott CSMKDB (Csongrád megyei könyvtárak közös elektronikus katalógusa) adatbázisban kerültek feldolgozásra.

A Somogyi-könyvtár által vásárolt számítógépek rendszergondozását, szervízszerelését, karbantartását és vírusvédelmi szolgáltatását az év folyamán biztosítottuk, illetve rendszeresen elvégeztük.

Eszközbeszerzés

2020 nyarán a *csanyteleki* könyvtár az iskola épületén belül **új helységbe** költöztetett, így végre megteremtődött annak a lehetősége, hogy az utcáról is megközelíthetővé vált a bejutás a könyvtárba. Ez a változás az olvasók számára rendkívül örömdetes volt.

2020-ban az NKA kistérségi könyvtárak eszközfejlesztésére kiírt pályázatán a település 3,28 millió Ft támogatást nyert könyvtári bútorzat korszerűsítésére. A Somogyi-könyvtár a KSZR-költségvetés terhére 2021-ben a megújult *csanyteleki* könyvtár részére 2 millió Ft értékben vásárolt olvasói asztalokat, székeket, könyves szekrényeket, fiókos kishégyeket, szőnyeget, babzsákfoteleket, gyerekbútorokat, irodai székeket, iratmegsemmisítőt. A felújítás teljes egészében 2021-ben valósult meg.

Számítástechnikai fejlesztésként mind az asztali, mind a hordozható számítógépen SSD-t cseréltünk a *csanyteleki* könyvtárban, így azok lényegesen jobb és használhatóbbak lettek.

A könyvtári foglalkozásokhoz kreatív anyagokat (papírok, ragasztók, kézműves termékek) biztosítottunk ebben az évben is.

Reméljük, hogy az eszközök hozzájárulnak a könyvtári foglalkozások és rendezvények sikeres lebonyolításához.

Közösségi, kulturális szolgáltatások

A KSZR-szolgáltatásoknak kiemelten fontos része a közösségi rendezvények szervezése, koordinálása. 2021-ben a szolgáltatóhelyen **8 rendezvény** volt, amelyen **202 fő** vett részt. A *csanyteleki* könyvtáros kolléga tartott olvasást és szövegértést fejlesztő könyvtári órákat, könyvtárhasználati foglalkozásokat, vetélkedőket. A járványhelyzet sajnos nem tette lehetővé a Somogyi-könyvtár által 2021-re tervezett könyvtári programok teljes körű megtartását, ezért a rendezvényeknek csak egy része tudott megvalósulni. 2021. október 6-án a Látványszínház tartott előadást a *csanyteleki* könyvtárban.

A Somogyi-könyvtár biztosítja a nagyobb rendezvényekhez az előadók helyszínre szállítását, valamint fizeti a közreműködők tiszteletdíjait. A programok szervezéséhez esetenként az NKA pályázati forrást is biztosít. A KSZR-ajánlás szerint évi 4 program megvalósítására van lehetőség a KSZR-költségvetés terhére. Az aktuális kínálati lista megtekinthető itt:

<http://kszs.sk-szeged.hu/wp-content/uploads/2022/02/KSZR-programajanlo-2022.pdf>

A felnővekvő generációk olvasóvá nevelése, valamint olvasáskészségének fejlesztése érdekében továbbra is kiemelkedően fontosnak tartjuk és támogatjuk az olvasásfejlesztéshez köthető gyermekfoglalkozások szervezését és megtartását. Ehhez 2021-ben is számos felületen és alkalommal adtunk módszertani segítséget, így pl. a KSZR-blogban:

<http://kszr.sk-szeged.hu/category/modszertan/az-en-konyvtaram-projekt/>

KönyvtárMozi - A magyar filmkultúra alapvető értékei az ország közel 500 kistéleplési könyvtárában

Az országos programot az Informatikai és Könyvtári Szövetség koordinálja a megyei könyvtárak közreműködésével. 2016-ban a megyében már 5 KSZR-könyvtárban indult el ez az ingyenes szolgáltatás, jelenleg pedig 20 megyei szolgáltatóhelyen lehet KönyvtárMozit nézni. A *csanyteleki* könyvtár 2017-ben csatlakozott a vetítésekhez, és a hozzájuk kapcsolódó olvasásnépszerűsítő foglalkozásokhoz. A tavalyi évben sajnos nem került sor vetítésre. A járványhelyzet, valamint a könyvtár felújítása több hónapon keresztül nem tette lehetővé a vetítések megtartását.

Ezeknek a rendezvényeknek a technikai hátterét az együttműködés korábbi éveiben már megteremtette a Somogyi-könyvtár, a csatlakozáshoz és a vetítések elkezdéséhez folyamatos szakmai-, módszertani- és technikai segítséget biztosítunk.

Negyedévente egy vetítést mindenképpen ajánlunk. Természetesen igény esetén ez több is lehet. A vetítések minden alkalommal a közösség épülését, fejlődését, összekovácsolódását szolgálják. Jelenleg többszáz filmből lehet választani az adatbázisban:

- sorozatok (Ízörzök, Megyejáró, Mesélő cégtáblák, Cigánymesék, Magyar népmesék...)
- dokumentum- és ismeretterjesztő filmek (Gyógyító hagyomány, A Nobel-díjas hadifogoly)
- játékfilmek (Sose halunk meg, Édes Anna, A tanú, A Pál utcai fiúk)
- színházi közvetítések
- tévéjátékok

Három kritériuma van a programhoz való csatlakozásnak, illetve a szolgáltatás igénybevétele:

- a vetítések csak a könyvtárban történhetnek (egyébként jogdíjfizetés-köteles)
- mindenkor kell a vetítéshez kapcsolódó foglalkozást tartani: ez lehet kvízzjáték, kézműves foglalkozás, beszélgetés az adott témáról, a filmről
- a szolgáltatás kizárólag a könyvtárba beiratkozott olvasók számára elérhető

Módszertani, komplett foglalkozásokat leíró füzeteket már kijuttattunk a csatlakozóknak.

Képzés, továbbképzés

A minőségi szolgáltatás ellátása érdekében fontosnak tartjuk, hogy a szolgáltatásban résztvevőket mind szaktudásukban, mind szakmai készségeikben, kompetenciáikban rendszeresen fejlesszük. A 2021-es év első felében a pandémia okozta bezárás miatt nem tudtuk megtartani a szokásos rendezvényeinket: elmaradt az évindító KSZR-workshop, a polgármesteri találkozók, a tavaszi kistérségi találkozók, a Könyvtári Intézet kihelyezett képzései. 2021. júniusban tudtuk az első ismeretfelújító tanfolyamot megrendezni, ahol lehetőségük volt a kollégáknak arra, hogy új szakmai ismeretekhez jussanak.

Mikor	Hol	Tanfolyam/képzés
2021.06.1-2-3.	Somogyi-könyvtár	KSZR ismeretfelújító tanfolyam
2021.06.28.	Somogyi-könyvtár	Gépi kölesőzés tanfolyam
2021.07.08.	Somogyi-könyvtár	Gépi kölesőzés tanfolyam
2021.08.26.	Makó	Megyei könyvtárosnap Makón
2021.10.19-20.	Somogyi-könyvtár	Megyei továbbképzés

A *Szolgáltatási megállapodás* szerint a megyei könyvtár által szervezett képzéseken a szolgáltatóhely könyvtárosának évente legalább két alkalommal részt kell vennie.

Csanyteleki könyvtáros munkatársunk 2021. június 3-án részt vett az ismeretfelújító képzésen, ahol a fotózás és a digitális ismeretek volt a fő téma, valamint a 2021. október 19-i megyei továbbképzésen, ahol a QR-kódos foglalkozások módszertanával ismerkedhetett meg. Meggyőződésünk, hogy ezek a továbbképzések hozzájárulnak a könyvtáros kollégák szakmai ismereteinek és kompetenciáinak fejlesztéséhez. A képzésekre utazó munkatársaknak térítjük az utazási költséget.

Módszertani segítség, szakmai tanácsadás

A *csanyteleki* kolléganővel rendszeres a kapcsolattartás: személyes találkozások, telefon, e-mail, Facebook. A szakmai információk közvetítésére a kszr@sk-szeged.hu listát használjuk. Ez a Somogyi-könyvtár által létrehozott és gondozott levelezőlista, melynek tagjai a szolgáltatásban közreműködő (résztvevő és a szolgáltatást nyújtó) kollégák.

A KSZR-blogban a szakmai cikkek mellett biztosítunk egy elektronikus felületet, ahonnan a mindennapi munka megkönnyítéséhez lehet letölteni dokumentum-mintákat, szakmai segédanyagokat, sablonokat:

<http://kszr.sk-szeged.hu/letoltheto-dokumentumok/>

Egységes arculat

A szolgáltatások népszerűsítését szolgálják a különböző marketingeszközeink. Minden település számára készítettünk plakátot, szórólapot. Ezek jól használhatók a könyvtár és szolgáltatásai népszerűsítésében. 2016 óta használjuk az ellátórendszert népszerűsítő reklámfilmünket, melyet már több szakmai fórumon levetítettünk.

A KSZR-szolgáltatóhelyek egységes arculatát tükrözik a nyitvatartási táblák, a megállító táblák, és a babzsákfotelek, melyeket átgondolt színvilágban és logóval ellátva terveztünk. A rendezvényeken roll-up segítségével népszerűsítjük a KSZR-szolgáltatásokat. A könyvtári rendezvények meghívóihoz és plakátjaihoz biztosítjuk a felhasználandó logókat, amelyek letölthető anyagaink között megtalálhatók.

Helyismereti információk gyűjtése

2021-ben folytattuk a Délmagyarország megyei napilapból a KSZR-települések életével kapcsolatos legfontosabb cikkek kigyűjtését, feltárását, melyek digitalizálás után a honlapunkon, az adott könyvtár oldalán hozzáférhetők:

<https://www.sk-szeged.hu/csanytelek/>

Hamarosan elkészül a digitalizált cikkek CD-re írása, mely minden könyvtár állományában elérhető lesz.

Könyvtári statisztikai adatszolgáltatás

A 288/2009. (XII. 15.) Korm. rendelet alapján a könyvtáraknak kötelező minden évben statisztikai adatokat szolgáltatniuk könyvtáruk előző évi munkájáról. A Somogyi-könyvtár ezeket az adatokat bekérte a szolgáltatóhelyről, elkészítette a statisztikai jelentést, és rögzítette azokat a kulturális statisztikai rendszerben. Az adatszolgáltató települési könyvtárak statisztikai adatai, valamint az azokból összeállított szakmai települési teljesítménymutatók elérhetők könyvtárunk honlapján. Ezek segítségével összehasonlíthatóvá, elemezhetővé válnak az azonos nagyságrendű könyvtárak, szolgáltatóhelyek adatai:

<https://www.sk-szeged.hu/download/telepuleseink-konyvtari-ellatasa-2020-ban/>

Információszolgáltatás a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről, szolgáltatásairól

Évek óta építjük és frissítjük a Somogyi-könyvtár honlapján a megyében található könyvtárak adatbázisát, ahol a legfontosabb információk megtalálhatók a települési könyvtárakról, így a *csanyteleki* könyvtári szolgáltatóhelyről is:

<https://www.sk-szeged.hu/csanytelek/>

A honlapunkról is elérhető KSZR-blogunkon (<http://kszr.sk-szeged.hu>) rendszeresen tájékoztatjuk a KSZR-könyvtárak munkatársait – és minden érdeklődőt – a rendszer új híreiről, eseményeiről, módszertani ötleteket, jól bevált gyakorlatokat osztunk meg a kollégákkal az eredményesebb, hatékonyabb a szolgáltatás nyújtása érdekében.

Továbbá segítjük szakmai információkkal, hírekkel, tudnivalókkal, ötletekkel, a KSZR-könyvtárak munkatársait a különböző Facebook-csoportokban (Csongrád megyei KSZR-esek, Csongrád megyei könyvtárosok).

2014-ben egységesítettük a könyvtárak e-mail-címeit, hogy a hivatalos levelezésre a könyvtáros kollégák ne a saját e-mail-címeiket használják, és a könyvtáros személyében történő változás esetén se legyen probléma az információáramlásban. A *csanyteleki* könyvtár e-mail-címe: csanytelek@sk-szeged.hu

Összegzés

A *csanyteleki* könyvtár regisztrált használóinak száma évek óta kiegyensúlyozott szinten mozog: 2021-ben **127 fő** volt. A regisztrált használók aránya a népességhez viszonyítva 4,8%, ami a megyei átlag fele. A gyermekolvasók aránya viszonylag magas, **54%**, hiszen iskolai könyvtári funkciót is betölt a szolgáltatóhely.

2021-ban a járványhelyzet és a könyvtár felújítása ellenére meg tudta tartani olvasóit a szolgáltatóhely. A könyvtáros kolléga a pandémia okozta négy hónapos zárvatartás alatt a lehetőségekhez mérten biztosította az olvasók kiszolgálását: előrendelés után a könyvtár épületén kívül kerültek átadásra a könyvek, illetve igény esetén házhoz is szállította a kért dokumentumokat.

A 2021-ben az új helyre költözött könyvtár új bútorokat kapott NKA-pályázati forrásból és KSZR-költségvetésből. A megújult, megszépült könyvtárat újból birtokba vették az olvasók: a kölcsönzött és helyben használt dokumentumok száma az előző évhez képest jelentős növekedést mutat. A település lakói számára is könnyen megközelíthetővé vált a

CSONGRÁD MEGYEI
KÖNYVTÁRELLÁTÁSI
SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

SOMOGYI KÁROLY
VÁROSI ÉS MEGYEI KÖNYVTÁR
SZEGED

CSONGRÁD MEGYEI
KÖNYVTÁRELLÁTÁSI
SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

eredményei számokban

2021

TALÁLKOZZUNK A KÖNYVTÁRBAN!

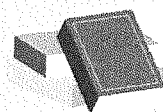

39

szolgáltatóhely

könyv: 7420 db

folyóirat: 456 db

gyarapodás 2021

regisztrált használók: 5801 fő

14 év alattiak: 1673 fő

könyvtár- használat

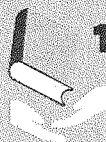
programok: 674

résztevők: 19 245 fő

programok

dok. száma: 39 149 db

14 év alatt: 11 853 db

kölcsönzések

bútor: 129 db

informatika: 79 db

fejlesztés

továbbképzés: 9

résztevők száma: 233

továbbképzések

könyvtárközi kölcsönzés

KÉSZÜLT A SOMOGYI KÁROLY VÁROSI ÉS
MEGYEI KÖNYVTÁR
2021. ÉVI STATISZTIKAI ADATAI ALAPJÁN

